

По промові німецького канцлера Гітлера.

(Від нашого кореспондента).

Париж, 4. лютого 1939.

Сьогодні по останній промові канцлера Гітлера, яка має несподівано на загал дуже прихильний відгук у Франції та Великій Британії, нема найменшого сумніву, що рік 1939-ий побачить велику міжнародну конференцію, що обговорюватиме розділ сирівців, тобто новий колоніальний статут між чотирма західно-європейськими великоддержавами.

Ми не можемо вже тепер твердити, що в Середній Європі та в деяких областях балканських держав залишиться в цім році незмінений територіальний стан. Мадярський ревізіонізм супроти Румунії, а головню болгарське питання, яке покищо було залишене в тіні, хоч Болгарія була вірною німецькою союзницею під час світової війни та яка має теж право в імені гасла самоозначення народів домагатися поправки своєї національної долі — прийдуть мабуть на чергу дня. Нам теж видається, що всі спекуляції, які хотіли в імя колоніального питання — перекинути небезпеку змін на захід Європи, не будуть оправдані.

Канцлер Гітлер повторив у своїй промові майже дослівно вислід анкети в Німеччині, яку тем перепровалив, як тут кажуть, особистий і без сумніву політичний приятель французького прем'єра Даладіє, посол Ельбель, який, під час великої дебати над закордонною політикою у французькій палаті послів, домагався нового розподілу сирівців, що забезпечить бодай на два покоління мир на Заході.

Можна тепер помітити велику тривогу, передовсім між малими колоніальними державами, які собі добре пригадують, що мінхенська конференція спасла мир великоддержав коштом малої чехословацької держави. Вони побоюються, щоб при правдоподібних уступках Великої Британії та Франції в колоніальній проб-

лемі, вони не відчули на собі справжнього тягару цього наміреного компромісу між Лондоном, Берліном, Парижем і Римом.

По 600 воєнних літаках, які Франція закупила у Злучених Державах Північної Америки, прийшла нині вістка, яку можуть ще заперечити, але яка сповняє свою допільну службу, якто през. Рузвельт заявив, що на випадок нападу на Францію, Злучені Держави П. А. придуть їй з військовою та матеріальною допомогою.

Українське громадянство може бути збентежене, що одночасно при великому міжнародному відпруженні поширюють цього роду вістки у світі. Ми занадто легко віримо сильним гаслам на експорт. Коли французи кричать „ідемо на Берлін“, коли італійці кричать „ідемо на Париж“, коли Берлін гукає „як не даєте мені, то візьму силою“, коли Лондон твердить „нація, що виступить проти нас, програє війну“, — то завжди амбасадори тих великоддержав приготують за кулісами мадєнький відворот, не відкидаючи ніодної можливості порозуміння. Політично слабо вишколені громадяни мають у наших часах чудову показну лекцію, як треба вести політику, щоб вона і націю виховувала та її реальні інтереси берегла, не вдовольняючись лише пустою трюматрадією.

Українці, по оголошенні плянів про колоніальну конференцію можуть мати чимале вдоволення. Україну представляла преса, що стоїть під впливом кол, ворожих нашій справі, як якусь майбутню німецьку колонію. Нині, можна вже сміливо твердити, що Німеччина матиме свої колонії, але, що такою її колонією не буде, очевидна річ. Україна, бо цього не хотіла ніодна сторона. Мир на Заході є для нас переважно справою і нині є вигляди, що мир на Заході настане.

Юрій Студинський.

Нововідкрита українська правничка робітня виконує ЖІНОЧІ, ПЛАЩІ І КОСТЮМИ на підставі найновіших моделей

М. ШУТЕР

бувший крав. майстер ф-ми „Маргот“
331 Львів, вул. Личаківська 29. [—]

політбюро по суті кермує діяльністю контерну й прихованих осередків закордонного ДПУ. Політбюро — це все!

Крім політбюро ЦК обирає також організаційне бюро, тобто свій виконавчий орган. І ось до політбюро 10. лютого 1934. виборили Сталіна, Молотова, Лазаря Кагановича, Ворошилова, Калініна, Орджонікідзе, Куйбишева, Кірова, Андреева й Косіора, а на кандидатів його членів: Мікояна, Чубаря, Петровського, Постишева, Рудзутака. До оргбюро виборили Сталіна, Лазаря Кагановича, Кірова, Жданова, Ежова, Шверника, Косарева, Стецького, Гамарника, Куйбишева. Які люди, які імена?!

ОДНІ ПОМЕРЛИ, ІНШІ ПОЗНИКАЛИ.

Імена, які повторювало все населення СРСР чи з захопленням чи з ненавистю, чи з цікавістю. Особиста гвардія Сталіна, люди, яким він довіряє, яких обрав серед мільйонів.

Та три з них потім померли. Кіров, Куйбишев та Орджонікідзе. Але Кіров і Куйбишев не своєю смертю. Їх забили. Забили, зрадивши їхні вороги, вороги Сталіна. Якщо „вороги народу“ могли це зробити, якщо змогли збити людей, яких так охоронювали, яких берегли, то значить ще завчасу святкувати перемогу, рано іменувати XVII. зїзд зїздом перемог!

А крім того з політбюро і оргбюро зникли за цих п'ять років Косіор, Чубар, Постишев, Рудзутак, Стецький, Косарев, вони не від руки ворогів, не на їх бажання, а на бажання самого „вождя“, бо не випадково вони покладені на них надії, бо вважали, що це не еліта, а ненадійний елемент. Що ж виходить? Або вони свого часу так поховали свої хиби, що ніхто, ніхто не міг з ними розібратися, або вони вже зіпсувалися зніще? І в тому і в іншому випадку бери можна помріяти про ненадійність „еліти“.

А ще-ж вмер і Гамарник. Цей вождь застрілює себе. Бо цей надійний большевик тримав у своїх руках по суті всю червону армію, був ніхто інший, як „сказаний дес. незламний гад, агент контрреволюції“. Але за три роки брав участь у найповажніших справах, фотографувався поруч з „вождем“, на усі таємниці! Як же не розібратися, не догадатися, не профільнували? А якщо ворог не вби, не профільнували? Чи переманив на бік, то на когось можна покладатися, чи може справді являти собою непохитну скелю навколо вождя?!

Ну, а ті найпрекрасніші 71 членів ЦК?

Але-ж саме серед них опинилися такі люди, як Балицький, Бубнов, Євдокимов, Зінов'єв, Ікрамов, Межлаук, Пятаков, Рухомин, Сулімов, Чернов, Якір, Уншлихт, Туганов, Голодод, Гікало, Розенгольц, Затонський, Харін, Уборевич, Гринько, Риков, Добровинський, Шарапович, Ягода!..

ВОРОГИ ТА ЗРАДНИКИ.

Це були аже не ненадійний елемент, це були справжні вороги, які забили Кірова й Куйбишева, які планували замах на самого „вождя“, яких довелося самих забити!

І що найжахливіше, що вони були ворогами в той час, коли на XVII. зїзді маніфестували на честь вождя, на честь монолітності, непохитності партії, коли їх обирали членами Ц. К.

І що найжахливіше, що вони мали „старі большевики“, а дехто навіть не вважався своїм партійним старим „вождем“.

Словом, досить сказати, що з 139 найкращих на цілий СРСР 139 членів і кандидатів до них Центрального Комітету всесоюзної комуністичної партії, 89 довелося викинути, як „сказаних ворогів народу“, як „найгірших“ „найкращих“ комуністів виявилось „найгіршими“! Чи можна-ж говорити про непохитну скелю? І що-ж можна сказати про партійні маси, про партійну периферію. Може і там є масові тільки неперіодичні, але ще масові жисті? На кого-ж поклястися?

І „вождь“ із своїми „найкращими“ можна вірити навіть найближчим

КОЖНИЙ ЗНАЙ... що льоси до першої кляси 44-ої Клясової Льотерії найшасливіше купите в

ЄДИНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ КОЛЕКТУРІ

Повітового Товариства Кредитового, у Львові, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 38 — партер. Тел. 103 51.
Число монт П. К. О. 508.777. — Заовлення з краю полагоджуемо відворотно.

„Непохитна скеля“.

ІСТОРИЧНИЙ ЗІД.

Величезна біла двоповерхова саля з колюнами, залита електричним освітленням. Величезні портрети Маркса, Енгельса, Леніна, Сталіна. Транспаренти, плакати з актуальними гаслами. Поза столом президії застигли, як різьби, червоноармійці з червоними прапорами в руках. Цілий ліс червоних прапорів. На трибуні біля мікрофону старенький добродій у золотих окулярах, з сивою борідкою кличком, з іще не пострібленою густою, зачесаною назад чуприною.

Це всесоюзний староста закриває „історичний зїд“, „зїд переможців“, XVII. Зїзд всесоюзної комуністичної партії.

Мікрофон розносить по всіх кутках саля, а послужливе радіо по всіх кутках СРСР кінцеві слова Калініна: „Велике історичне значіння зїзду полягає в тому, що він відбувся в обстановці цілковитої консолідації сил партії, вірної згуртованості большевицьких лав навколо вождя партії. Як ніколи міцна й монолітна тепер комуністична партія! Утворює вона навколо великого вождя народу непохитну скелю!“

Ну і арозуміло — грім оплесків. Юрба, що переповнила салю, всі ці піджаки, гімнастерки, тужурки, каптани, свити, східні халати, аркалуки, черкеси підводяться, кричать „ура“. Музика зарані підготовлена грає „Інтернаціонал“. Проникливі очі начальника ГПУ Ягоди та його підвалдних иншпорять чи всі кричать і співають. Чи роблять це вони не а обов'язку, а через партійне своє сумління?!

Автім чи може-ж бути інакше? Як-неяк, а передовж декількох місяців підготовлювали зїд, властиво, кажучи, його членів. По всіх партійних районах комітетах у цілому СРСР відбулися партійні конференції, на яких обрали делегатів до обласних партійних конферен-

цій. Хто тільки не брав участі в перевірці, профільнуванні, добору цих делегатів? А потім обласні партійні конференції. І теж обрані делегатів. Процедура відома. Не яканебузь буржуазна, парламентська, а просто: пропонує на делегата товариша Іванова. Хто проти? Хто стримався? Ніхто! Одноголосно!!

А потім партійні зїзди окремих республік. І знову та сама, а може ще гостріша, фільтрація, перевірка найвипробованіших делегатів на всесоюзний зїд.

ЯК ВИБИРАЮТЬ НАЙКРАЩИХ.

Отже в який спосіб ці всі члені XVII. зїзду всесоюзної комуністичної партії могли маніфестувати на честь „вождя“, на честь єдності, монолітності компартії не від стовідсоткового свого сумління, не від стовідсоткової своєї партійності, не від стовідсоткової своєї відданості „вождю“?!

І ось серед цих найвипробованіших, найпевніших, наймонолітніших, найвідданіших провадиться останній добір! Обирають серед них уже справжню партійну еліту, багату на стаж, на діяльність, на видатні послуги, вибирають так мовити серед усього партійного моря СРСР 71 найкращих. Це 71 член Центрального Комітету всесоюзної комуністичної партії большевиків, 71 член справжнього уряду надшостою частиною всесвіту! До них приєднують 68 партійців, теж найпрекрасніших, але трішечки, тільки трішечки гірших за попередніх. Це 68 кандидатів до членів ЦК ВКП(б)!!

Та це ще не кінець! 71 найкращих комуністів обирає апоміж себе 15, кращих аа яких уже не може бути: 10 членів і 5 кандидатів до членів політичного бюро. Політбюро — всемогутнє, політбюро — цілком самостійне у своїй діяльності, політбюро вирішує у себе на таємних засіданнях найважливіші питання а СРСР,

Бублив, Гамарник, Енукідає, Косіор, Постишев, Стасюк, Чернов, Яковлев, Хатаевич не були майбутніми, чи не було серед них таких, яких „вождь сам випестив“, вивів у люди?!) був дуже занепокоєний, висловлюючись делікатно.

За статутом партії, ще Ленінським статутом, з'їзди всесоюдної комуністичної партії мусять відбуватися щодва роки. XVII з'їзд відбувся по трьох роках після XVI, це пояснювало, що рік 1933 був дуже неспокійний з майже щоденним повстанням на Україні.

Але по XVII з'їзді проминуло два роки, а про новий з'їзд нічого не чути.

За тим же статутом з'їзди всесоюдної комуністичної партії мусять попереджувати з'їзди компартій окремих республік. Так воно і відбувалося певний час: відбувалися з'їзди національних компартій, а за два три місяці відкривався і всесоюзний з'їзд.

ПАРТІЙНІ ЗІЗДИ РЕСПУБЛІК.

І ось аж року 1937, тобто по трьох роках після XVII з'їзду відбулися з'їзди компартій усіх республік, а про з'їзд всесоюдної партії знову таки нічого не чути. І небувало досі явище! Року 1938 знову відбуваються з'їзди національних компартій, а всесоюзного з'їзду знову нема. І нарешті в січні року 1939, по п'ятих роках після XVII з'їзду, оголошено скликати XVIII з'їзд на 10. березня. А як-же бути зі з'їздами компартій окремих республік, на яких треба обрати делегатів на всесоюзний з'їзд? Повідомлення вирішує це в цілості новий, цілком суперечний зі статутом партії спосіб. Вони відбуваються по тих республіках, де нема розподілу на області, в республіках, де існує така розподіла (УССР, білоруська, казахська і таджицька) мають відбутися тільки обласні партійні конференції, на яких безпосередньо обирають делегатів на з'їзд всесоюзної компартії.

Знаємо прозора тут велика обережність і недовіра до національних республік навіть їхніх партій. Справді: „Розділюй, але пануй“. Замість одного, скажімо, з'їзду української компартії відбудеться аж 14 (недавно-ж утворено три нові області в УССР: запорозьку, кирило-трояцьку і сумську) партійних конференцій.

Знаємо, що відбудеться все добре, як кажуть в Світах „на ять“: на з'їзді плескатимуть і кричатимуть „ура“ вождю, співатимуть інтернаціонал, змінять програму і статут партії, оберуть новий ЦК, нове політбюро, але чи створить це все справді непохитну, монолітну комуністичну партію, але чи зможе „вождь“ доіти всім цим нановообраним?

Здається нам, що цього не думає ні сам „вождь“, ні всі, кого виберуть. Гл. Л.

Чудесні косметичні засоби
ТЕЧИВО — КРЕМ — ПУДЕР — МИЛО
HAMAMELIS
J. S. STERNIEWICZ & POZNAŃ

З польської преси.

Між Німеччиною і Росією.

Статтю під таким наголовком про найактуальнішу проблему польської закордонної політики вмістила „Мисль Польська“ (ч. 3 з 1—15-го лютого ц. р.). Автор статті п. Генрик Радоський розглядає теперішнє політичне положення Польщі між Німеччиною і Світами.

„Популярною і малою не догматичною політичною аксіомою Польщі є небезпека сусідства: німецького і совітського. Ця догма, якої правильності не можна заперечити, виростає часто в кошмар, що стає хоробливим і що треба осудити. Реальна оцінка положення і психічна постава поляків — найбільш воєнського з народів світу — може визволити нас від уявної сугестії виняткової загрози.“

Автор твердить, що Польща довела свою політику до стану, в якому вона заважаючи на великих рішеннях світу як суттєвий чинник, все-ж сама не є невральним вузлом, що створює біля себе кипіння.

„Конфлікти, що тепер нагортаються, — це не є протипольські конфлікти і вони далеко більше в'яжуть та загрожують нашнім безпосереднім сусідам, ніж нам. Бо не закриваймо очей на те, що діється. Оба наші сусіди, Німеччина й Світи, загрожуючи іншим самі знаходяться під неменшою загрозою.“

Автор виказує, як Совітська Росія, донедавна така агресивна, втратила містичний історичний розмах і заломилася, бо комунізм виявився поганим експортним матеріалом. Сьогодні Совітська Росія склонюється до націоналізму, якого змістом є „совітська батьківщина“ а не безнаціональна й безкласова організація пролетаріату.

„Комунізм Сталіна — у своїй зверхній випадній акції — це вже від кількох літ форма російського імперіалізму, а гасло „світової революції“ стало тільки знаряддям хитрої диверсії Кремлю, який оманюючи світовий пролетаріат надією визволен-

ня зпід переваги класи посідачів, посагується ним для своїх цілей.“

Хоч комунізм — читаємо далі — не зрелищував з зачіпної пропагандивно-розкладової та безпосередньої збройної акції, то все-ж в останньому часі він потерпів низку поразок: в Іспанії, Чехословаччині, Китаю.

„Ті два удари нещастя в Азії та Європі загамували чинну військову акцію Росії і значно звузили її площину удару... Політична криза 1938. р. ударила безпосередньо в Чехословаччину і Францію, посередньо, але дуже сильно — в Росію.“

Чехословаччина — читаємо — не тільки не рішилась на збройний опір Німеччині, не вважаючи на готовість СССР заангажуватися по її боці, але перейшла на бік противника усуваючи зі своєї країни всякі впливи совітських експортів та наближаючи загрозу Німеччині до Росії.

„Совітська Росія опинилася під загрозою не тільки на Далекому Сході, але й у Європі. Німеччина, що має могутні впливи в Чехії, Словаччині, Карпаторусі, близька Малярщині й Румунії — Німеччина, що опікується й українським сепаратизмом та козацьким автономізмом, що протегує кандидатів на царя — вкінці Німеччина збройна, голодна й оживлена традицією „Драні їх Остен“ — стала раптом близька і реальна. Її порозуміння з Японією чи навіть готовість Заходу дати їй „свобільну руку“ на Сході за ціну мира в решті Європи і виречення коловійальних претензій — усе те скрипає для Росії небезпечу — і все те зменшує на сьогодні совітську небезпечу для Польщі.“

Зовсім інакше представляється справа з другим польським сусідом — Німеччиною. Вона ідучи від успіху до успіху стала справді великою могутністю, але

„тіні свастики і акторського тонора, що падають на Європу, тріумфи Італії й Німеч-

ГЕРТ ГЕРТНЕР.

Сподівання.

— Алеж тут ще нема нічого небезпечного! — каже лікар і намагається бодай трохи усміхнутись. — Напевно нічого загрозливого. Ви тільки перестаньте тривожитись. За два-три тижні знову будете на сцені. Але покищо треба лежати і ждати!...

— Так уже кілька днів. Лежати і ждати... і так буде ще довго. І чому-ж не скажуть мені, що я небезпечно хвора? Та я знаю, про що так багато перешіптують сестра-жидівниця з лікарем у білій кімнаті, хоча мені кажуть, що в мене тільки бронхіт. А Фреда нема тай нема... Вона ще мабуть у хаті. Очевидно, бо це щойно довело, а проба за годину. І чому-ж він не відповість? Ах, моя голова горить і я не можу нічого думати... Чому, чому чоловік, що так кохався зі мною... ну, і знову дурниця виходить. Та Фреда хіба ще так дуже не здружився... Це ж її приятель і його люблю. Деколи думаю, що я в нього мене люблю... як він деколи буває в мене і мене цілує. А після цього приходять такі страшенні сумніви, коли ми в ансамблі Фреда не може мені перед двадцятьма людьми казати, що він мене любить, перед товаришами, що Богу дякувати, не знають, як справа з'їждати і ждати тільки на нові позакласові на-

Очевидно, в нього чимало праці. Я розумію добре: він пригтовляється до турне і виступає кожного вечора — він справді має багато праці... та таки міг би прийти, бодай на яких п'ять хвилин, міг би зателефонувати, щей не такий труд!.. А дні минають, і я жду... Невжеж він цього не розуміє, що це наші останні дні, що треба б обговорити майбутню нашу зустріч, а те все таке важке. І хіба не повинно йому бути байдуже!...

Телефон... Боже мій, яке то добро, що він тут біля мене, що до Фреда можна подзвонити. — Гальо!... Так. Спасибі тобі Люсі, що пригадала собі — неважко ти взяла мою роллю в „Нещасному коханні“? Ні, я не гніваюся, чого-ж би? Ти певно сподобаєшся всім!.. а я все ще хвора — ні, тут нема ніякої небезпеки. Маленька грипоз, трохи гарячки, — ні, Люсі, не приходи до мене, я дуже перемучена. Прощай!..

Всі питаються, всі кличуть, всі знають, як я хвора, тільки в нього це дрібниця. А я могла б подзвонити тай сказати йому: „Чоловіче, ти-ж я справді хвора, може в тебе навіть скрізь вмерти, відвідай мене, але зараз, чуєш?.. Та я не можу. Ні, ніколи! Просити ласки, ждати...“

— Сестро, дайте дзеркало... Ох, дякую!.. Яка я страшна. І біда, як смерть і палають очі неприродно і такі вони великі темні!..

— Дайте, ще сестро, коробку із шмійкою, я ще одного гостя дожидаю!..

Так, трохи рум'яного лица — але цього замало, я ще за біда. Дивно, ще переліжками димни я була така свіжа. Так!.. Тепер уже багато краще. Мої уста ще все м'які й гарно ви-крені, а волосся дусяє як бувало. І тепер,

саме тепер, він мусить прийти. Але ні — тепер він на пробі. Але він може подзвонити! Так буде певно, я знаю, знаю!...

— Гальо, то ти Фреде? Ах, Павльо!.. Як ви всі там маєтеся?.. Ні!.. я тепер не зможу виступати, я дуже хвора — нема чого ховатися з усім, а ще цілі тижні мусітиму лежати... Що?.. Ви були з Фредом? Як йому ведеться? Ви стрінулися тільки в театрі? Ага... розумію, у нього багато праці — як побачите його, то скажіть йому, будь ласка, ...ні, ні, нічого... не говоріть, що я така хвора... Він не любить хворих, він здоровий — ні, але він не егоїст... не самолюб, ні, ні!..

А може самолюб. Може сидить у каварні, може?..

— Ні, сестрице, я не можу їсти нічого. Я так хотіла б спати... Коли дістану знову морфій? Аж увечір?.. Ой, сестро, які ви заняті!..

Та це вже не має сенсу адавати гординю й терпіти, так довго терпіти. Хіба я мала дівчинка — я знаю, що деколи треба і схилитись перед мужчиною. Я таки подзвоню вполудне до каварні і скажу Фредові, що мабуть умиру... О, Боже, телефон!

— Гальо!.. Ах, то ти Фреде — так, я хвора, але ще нема небезпеки — ні, ніякої небезпеки! Якби ти хотів, то приїди до мене... Не можеш сьогодні? Ані увечір? Ані після вистави?.. Ну, то може завтра?.. Так, очевидно, я розумію — стільки праці, бідний хлопче — ну так завтра!.. Як то було — нічого я не зрозуміла. Його голос якось так змінився, збайдужів. Чому він не приходив? Невже-ж бувало, приходив до мене, щоб тільки забавитись і провести приємно вечір? Чому не може прийти до мене після вистави? І вчора не прийшов, і завтра також не прийде. Та й пощо, нащо тут

П. Месснер, як це бачимо, з територій, що входили в склад колишньої української держави і тепер входять у склад СРСР як цілість: російська еміграція і окремо зорганізована національна діаспора українська еміграція в Югославії і зв'язку з цим і групи, що про них і Месснер пише, треба би інакше розділити, щоб не плутати. До речі треба додати, що в Україні є найбільше скучення російських і українських грантів з колишньої російської держави.

Жіноча сторінка.

Чи служниці повинні більше бавитись, чи вчитись?

Під таким наголовком надруковано в ч. 24 „Діла“ на „Жіночій Сторінці“ статтю п. І. Д. Хоч і не написано під тою статтею, що вона „дискусійна“, варт таки П такою зробити, бо порушене питання надто болюче торкається шоденного життя нашої господині дому.

Справу вишколених домашніх помічників торочать уже від літ і на сторінках жіночої і шоденної преси та на різних зібраннях відомих товариств, одначе поправки в цій справі нема і наші домашні помічниці і далі є здебільше лише завадою в господарстві та предметом вічних непорозумінь і розпук господарині.

Одначе, на жаль, ніхто якось не зважає на цю справу, перейти від слова до діла. Т-во „Будучність“, правда, улаштувало було один курс для вишколу домашніх помічників, але не зважаючи на те, що курс був дуже успішний і відвідувало його яких 50 дівчат, чомусь переміла таки та думка, що нашим служницям потрібне більше розваги, ніж фахового вишколу.

І що-ж з того виходить? Маємо дівчат, які „грають вистави“, співають більш чи менш фальшиво народні та стрілецькі пісні, є такі, що грають на мандолінах чи інших інструментах, танцюють „танга“ та „фокса“, але не вміють як слід зробити порядки, зварити зупу чи підсмажити м'ясо, щоб не припалити, випратити так білизну, щоб не було плям та випрасувати так, щоб не присмажити. Дотого деякі дівчата страшно зманеруються і думають про проби та різні вистави й розваги, а не про працю.

А вислід? Вислід той, що добру дівчину виривають собі пані з рук, а дуже часто доводиться чути, що саме зорганізованих дівчат го- Треба знайти людей, які поведуть при т-вах і фахова праця.

Цьому лихові наші т-ва мусять зарадити. Треба знайти людей, які поведуть при т-вах фаховий вишкіл, як є такі, що улаштовують вистави, концерти тощо. Не кажу, що ці вистави та концерти і всякі національні свята непотрібні, — вони потрібні та корисні, але не лише вони. Напевно знайдуться люди, які дещо на веденні таких фахових курсів розуміються — треба лише до них звернутися за поміччю. Напевно буде і відповідне зрозуміння тої справи серед наших пань дому, бо вже надто їм дошкулює брак фахового вишколення домашніх помічників. А зрештою можна б знайти час, коли господиня ледше може відпустити дівчину з дому (скажім: уліті) на науку на дві чи три години кілька разів у тиждень. Кошти на такий фаховий вишкіл теж не тяжко буде знайти, бо зрозуміння ваги тої справи вже серед нашого громадянства є.

Вийшло так, що я з авторкою попередньої статті не дискутую, тільки ще раз підтримую висловлені нею думки, але думаю, що ця справа дійсно вже дуже пекуча та болюча і що може постійним нагадуванням про неї таки дійдемо до того, що хтось візьметься її лікувати.

О. М.

28.63 1-1

сольська відважилась узяти на вечеринці суконку стилізовану на зразок полтавського строю і треба признати, що дуже приємне робила враження та виділялась поміж більш чи менш вдалими „французькими“ туалетами наших львовлянок.

Та може на другий карнавал гасло ошадности більше захопить наших пань і побачимо на наших вечеринках меншу розбіжність в стилі туалет.

Рита.

3 нашої хроніки.

Із клубового життя. В минулий понеділок була особливо цікава тема в клубі „Нової Хати“ („Труд“). П. Цюпа Палійка говорила на тему „Доцільне абрання, як ділянка домашнього господарства“.

Референтка аснувала спершу міста, яке займає дім у господарстві державних народів. Шорас більше придалось йому знаннями, шорас уважніше прослідкувати його хід. У добі самовиставляючості та воєнної небезпеки не може бути байдуже, як хто господарює. В тому напрямку найбільше зробила Німеттина, нагадує обов'язковий господарський вишкіл для відвідувачів та сауджу праці для студентів.

Ми, правда, не маємо змоги розподілити так важкого господарського життя. Але варто придивитися до нього і аснувати собі його стилі. Наприклад одні: Чи одягаємось доцільно? Чи маємо свій власний стиль? Чи вміємо достосуватись до кожної нагоди?

З того приводу нагадується рішні міркування. Наша інтелігентка але за приписами моди, що її вигадують імі, пасивні орієнтації. Вони не беруть під увагу того, що наша жінка одягалась так само, як і чоловік, чи приналежком, що майорувало часто від осад до осад за своїм обов'язком. І так ішли за зразками, придуманими для жінок, що живуть у світі і домашньому життєві, українська одягалась здебільше невідповідно.

Шодо власного стилю також мало їм пробавляється. Ми ще тузі в місті і боїмося нахилити йому своє власне обличчя.

А вже застосуватись до різних особливих нагод, як просять чи позорять, того зовсім у нас не буває. Як часто бачимо по літніших пань у шовковатих одягах на драбинистому воє! Молодь вибирається на зустріч без соціального вугтя, хоч гроші на модні і ошатніє майє роздобути. До творів припадає дитя з торішніми суконками, або без соціального вираду.

Таких прикладів можна навести безліч. Проте воно й тому, що ці зразки потім не наслідують в наше село. Селітка, перетодити те, що їй своїм ошатним одягом до міської, не добирає собі практичності і доцільності зразків, а лише лишезу й лисучу тапінту.

Отже цей для нас із рішні оцінки шкідливий одяг займає надто великий відсоток у нашому бюджеті, отже замість його рішнєму. Усім на тім не платять рет, заловуються і замикають соціальність. Цей грім їде в чужі руки, бо наш театральний промисл на мало розвинений. А всімні й відбиваються за шовкову вигадку. Во виступають все невідповідно одягнені, роблять помилки в реконструкції зразків.

Над рефератом розмовляла жінка дискусія. Сеї погоджувались із референткою в її міркуваннях. Та дискусували над тим, як зарадити цьому злику. Рішні вважали пропозицію, щоб оснувати при „Новій Хаті“ „Труд“ комісію для вивчення нашого власного стилю та запровадити, що відповідало б нашим обставинам.

Маларські гулі Вечірка

в часі цьогорічних м'ясиць відбудеться

14. лютого 1939

година 21-ша

в с а л а х

НАРОДНОГО ДОМУ (2 поверх)

Запрошення можна вже відібрати в „Союзнім Базарі“.

Наш цьогорічний карнавал.

З БАЛАЧОК ПРО МОДУ.

Сьогодні хочемо висловити в цій нашій скромній рубриці кілька думок про цьогорічний карнавал, тимсамим і про спосіб, як одягатися на деякі наші „вечеринки“.

Вже задовго перед карнавалом появились в рішній нашій пресі статті на тему карнавалових цьогорічних забав. Ми порушували цю тему і на нашій „Жіночій Сторінці“. Більшість була за тим, щоб цьогорічний карнавал святкувати дуже скромно, а були навіть думки, щоб і взагалі цього карнавалу не танцювати. Перемогла опінія скромного карнавалу, але всеж карнавалу. Отже здавалось, що і наші пані повинні були до того відповідно застосуватись, — бож ішло тут також і про ошадність, — бож ішло найбільше може відбитись в карнавалі, як не на туалетах пань? Та на жаль воно зовсім не так. Одні розумно поставились до гасла скромного карнавалу, — інші впустили його попри вуха, а тому на наших вечеринках була страшна різноманітність. На вечеринці на запрошеннях, на які було зазначено „стрій візитовий“, з'явилися одні у великих балевах туалетах, інші знову аж в надто скромних воєнних візитових суконках. Одні і другі переборщили.

Ідея скромного карнавалу опанувала цього року не тільки нашу суспільність, але й за кордонами нашого краю цьогорічний карнавал дуже скромний. Заграниця вже давно звикає до дасінгів і там карнавал це лише більша кількість і частіші дасінги. Отже до того пристосовують пані і свої туалети. Великі балеви туалети можна тепер побачити лише на репрезентативних балах та дипломатичних прикїтках (їх тепер, з огляду на „мирові“ події, не бракує). Навіть на репрезентативних балах урядових товариств та корпорацій цьогорічні туалети пань досить скромні. Зате ніодні пані, які люблять бути добре одягнені, а головню одягнені як слід, не бракує цього року так званої „малої“ вечерової туалети, що є чинсь по-середнім між скромною вечеровою суконкою і пишнішою візитовою.

Матеріали, які дав цьогорічний карнавал, дуже, для тих туалет відповіли. Є тільки тільки шовків, часом навіть перетікані металевію ниткою, є багато оксамитів у дуже гарних „вечерових“ кольорах. Доречі т. „пастельові“ кольори цього року відступили. Далі є модна також і коронка чи то як самостійний матеріал на цілу суконку, чи як поєднання з іншими матеріалами, а всеж для можливості різних перерібок.

Такі комбіновані суконки цього року дуже ефектовні, бо допускають аж чотирнадцять різних кольорів тільки відповідно стоновані.

І оздоба цьогорічних суконь теж добре налягаються до туалет скромніших. Рішні брошки та шпильки найбільше відповідають саме вечерово-візитовим суконкам (якщо б їх можна було так назвати!). А передовсім аплікації, які завоювали собі рішуче місце в цьогорічній моді. Чи то аплікації у відмінному кольорі і відмінному матеріалі, чи то аплікації з того самого матеріалу, але відворотню стороною (лискучі на матовім, чи матові на лискучій), але аплікація добре виконана є дуже гарною прикрасою кожної суконки.

Отже жаль, що наші пані не пригналились уважно модним журналам та відповідно не застосувались, бо не робила б такого прикрого враження на наших вечеринках страшна розбіжність у стилі туалет. Зробити собі гарну візитову суконку може хіба кожна з нас скоріше, як пишну вечерову туалетку. Навіть коли і маємо гроші, що можемо дозволити собі видати їх на дорогу туалетку, то можемо це зробити з деяким тактом. Як гарно виглядала б наприклад оксамитна „стилева“ сукня з довгими рукавами, з малим декольтом чи навіть високим коміром у темнім кольорі оздоблена чи то лямпою (теж дуже цього року модною) чи то якоюсь брошкою з правдивими самоцїтатами чи навіть добра імітація старовини. Або коротка коронкова сукня, прикрашена гарними квітками, чи шовкова з гарними лискучими ефективно уложеними аплікаціями.

Якби до того всі наші пані були відповідно застосувались, то не було б на наших скромних салях (цього року танцюємо тільки у наших салях, а вони дуже скромні) поруч скромної візитової суконки пишної білої, тюлевої криноліни чи брокатової пастелевої сукні з довгим треном і відкритими плечами та голіми руками. Все мало б якийсь свій стиль.

Дивно мені також було, що по наших вечеринках так мало було видно цього року довгих спідничок та блузок і касаків. Цеж така практична річ — довга спідниця, до якої можна змінити блузочки чи касак.

Цікаво також, що без огляду на дуже вдалу спробу минулого сезону зробити вечерову сукню з нашої тканини, як це зарисувала і то дуже вдало пані М. Гордінська минулорічного карнавалу з м'яльованкою, цього року вона не знайшла наслідувачок, а навіть не вдало було спроба бодай відповідно „стилізувати“ на наш лад вечерову туалетку. Одна панна Лєся Старо-

Сторінка без політики.

Історія кар'єри Цезаря Рітца.

Є у Львові каварня „Рітц“, але писана без „т“. Славні на весь світ готелі „Рітц“ це свого роду патент і зловживати ним не можна. Вони виводяться від дійсного прізвища одного швайцарця, що зробив велику кар'єру власними силами і залишив по собі цю назву для найвибагливіших готелів і ресторанів. Саме кілька місяців тому його жінка Марія Люїза Рітц, що досі живе в Лондоні, видала по швейцарськи спомини про свого чоловіка, у 20-ліття його смерті. Цезар Рітц помер 26. жовтня 1918 р. над швайцарським озером Чотирьох кантонів у клініці, самотній, підчас війни.

Від овець до готелю.

У скромній швайцарській хатині у селі Нідервальд у Швайцарії жив собі селянин, що мав 13 дітей. Тринацятий син називався Цезар і пас вівці. Горде ім'я, яке він дістав начебто призначило його до небуденної кар'єри. Батько вислав хлопчину на практику до міста Бріг до готелю „Під трьома коронами і поштою“ (1). Господар цього готелю Ешер ствердив, що малий пастушок не має ніякого таланту до готельства і заявив йому: „Мушу тобі сказати правду: до цього треба мати спеціальний хист, нюх, а ти його не маєш“. Так перше пророцтво зовсім не справдилося, бо хлопчина вірив більше у власні сили.

У Парижі зі шабля на шабель.

У 1867 р. молодий Рітц виїжджає у Париж з нагоди світової вистави. Він вступає на службу до малого „Готелю Вірності“, потім до скромного ресторану, де обідали за 1 фр. 50 ст. З бідних дільниць він переходив поступово до кращих, на вулиці славних ресторанів, де і досі багатії та смакуни шукають насолоди для свого шлунка — в околиці вулиць Рояль чи Сент-Оноре. Там він стає „метр-д'отелем“ в одній гостиниці, а незабаром переходить до найславнішого ресторану своєї доби Воазена, де має нагоду послугувати наслідникові англійського престолу і славним письменникам Дюмасові, Гонкуррам, Готіе.

З готеля в готель.

1870 рік: — війна, комуна, облога Парижа; нема харчів, люди їдять шурів, а не лаконини. Рітц не має що робити в такому місті і як швайцарець виїжджає. Зате два роки пізніше вже вертається і вступає до „Готелю Сплендід“ на Оперовій площі, в самому серці елегантного Парижа. У Париж напливає сильна хвиля американців і готелі роблять чудові інтереси.

А проте Рітц не всидів довго на одному місці. Він шукає щораз кращого джерела доходів у Ніцці, на Рігі, в Люкарно, Сан-Ремо, врешті у 1877 р. бере під свою управу великий готель у Люцерні, що лежав лише „Гран Готель Національ“ починає давати такі вечірки „з котліоном“ (новинка, на яку ласі багатії), що про нього починають появлятися офіційні звістки на сторінках паризьких газет. Туди відїжджаються королівські голови та аристократичні дами — на забави.

Спілка зі славним смакуном.

„Рітц“ має вже своє ім'я в Європі. Але Люцерн це не центр. Він їде до Монте Карло, де випадково познайомлюється із славним французьким кухарем і гастрономом Ескофіе. Там він купує „Гранд Готель“ і до спілки з великим знавцем таємниць піднебіння та шлунка починає „чудову спілку“, як висловлюється про них жінка Рітца. Обидва вони зрозуміли, що „почалася доба панування жінки“, не в суспільних установах і державних кодексах, а на бале-вих саях, у каварнях, ресторанах і сальонах. Рітц стає спеціалістом у готельській обстановці; він уміє підійти під смак вибагливого жіноцтва і притягати дами різними вигадками. Ескофіе до спілки з ним називає різні страви жіночими іменами, як нпр. салата Режан (славної артистки), полуниця Сарі Бернар, компот Мельба (славної співачки), якісь перепелички славної драматичної артистки Рахель, що і досі ввійшли у спис славних страв.

Готельяр королів.

У 1881 р. наслідник англійського престолу переноситься з місця свого літнього побуту в Сан-де-Монте-Карло до „Гран Отель“. За

архикнязем тягнеться ціла еліта англійської та французької аристократії. Рітц освоює новий готель у Лондоні „Савой“. У своїх споминах він зазначає свою ідею так: „Я зрозумів, що в Англії знаходиться клієнтеля, яка готова заплатити всяку ціну за те, що є найкраще“. Десять років від 1890-1900 він використовує цю засаду практично. У тому часі Рітц стає „королем готельєрів і готельєром королів“. Він має водночас у Лондоні „Савой“ і „Карльтон“, „Гран Отель“ у Римі, „Франкфуртер Гоф“ у Франкфурті, „Гран Отель де Терм“ у Сальсмаджіоре і дає почин, позичаючи свою фірму таким підприємствам як „Віллі Ігеа“ в Палермо, „Ресторан Рітц“ у Біяріці, „Клерідж і Гайд-Парк Готель“ у Лондоні, „Кайзергоф“ у Вісбадені, не забуваючи за співучасть у першорядних готелях у Монте Карло, в Люцерні, Ментоні, Каїрі, Мадриді та Йоганесбургу.

Архитвір Рітца.

Архитвором Рітца був готель його імені в Парижі на площі Вандом. Він мав тоді мільйони, мільйонів-спільників і геніального архітекта. Шарль Мевеє Іадив з Рітцом по королівських палатах-Фонтенебльо і Версалю, студював паризькі музеї, щоб зібрати у свого готелі все те, що відповідає найвищому тону традиції в обстанові, прикрасах, застільній заставі, шовках, кристалах, білизні Рітц уводив до різних своїх кімнат різні стилі під смак гостей, що можуть вибирати собі, де хотять мешкати. У кімнатах стилу ампіру, що еднав у собі найбільшу пишноту та необхідний комфорт мешкали: наслідник англійського престолу, шведський король, російські князі. Великий князь Микола з нагоди відвідин Парижа у 1900 р. вибрав собі „Рітца“ на свою резиденцію. У льохах цього готелю спочиває і досі, як і за тих часів, 4.000 пляшок найкращого вина в якнайкращій атмосфері. Славний Ескофіе добирав там кухарів і всю службу.

Відкрили паризького Рітца 1. червня 1898. р. з такою пишнотою, як виставу. Рітц доглядав усього сам і коли в день відкриття ствердив, що всі столики трошечки за високі, негайно закликав столярів, наче пожежників; від одної такої помилки весь настрій гостей міг, на його думку, зіпсуватися. Уся міжнародна сметанка — представники банків, гербів, мистецтва, літератури, промислу, зійшлися туди. Англійська сметанка приїхала окремим кораблем з Лондону на цей день, великі паризькі аристократки вперше згодилися вечеряти не в себе дома, а в ресторані. Рітц був гордий, що переломив традицію. Від цього часу жінки почали сміливіше ходити на обіди та вечері, а Рітц придумав „файв-о-кльок“, що й досі є магичним словом для змучених снобів і аматорів танцю.

Коронація англійського короля.

Рік пізніше Рітц відкрив з таким самим шумом готель „Карльтон“ у Лондоні, що став „фешенебельним“ осередком англійської аристократії. Великі салі цього готелю чекали на велику подію — на коронацію Едварда VII. на 26 червня 1902. Король ще як князь прислався чимало Рітцові до його кар'єри. Рітц знав напевне, що в день коронації вся сметанка заповнить „Карльтон“. Тимчасом на означений день король занедужав на сліпу кишку; коронацію мусіли відложити. Та не можна було відложити всіх приналежних страв у „Карльтоні“, ані відібрати назад усіх витрачених грошей на „виставу“ влаштовану його господарями. Рітц мав теж від чого занедужати; він приймається, що це був „обух“ на його голову. Він мав тоді всього 52 роки, але занедужавши, вже не міг ніколи вернути своєї енергії. Він поволі почав знеохочуватися до своїх успіхів і коли в 1905 р. повстав новий „Готель Рітц“ у Лондоні він навіть не стежив за його винищенням. Він виїхав відпочити під Париж до своєї вілли в Сен-Кло, а потім до Швайцарії.

Слово „Рітц“.

Жінка Рітца оповідає, як вони обидвоє чули одну розмову перед готелем Рітц у Парижі. Йшла якась пара. Дамка показала сусідові на надпис над головою, кажучи: — Я ніколи й не думала, що був якийсь чоловік, що звався Рітц.

Він: Чому?

Вона: Якто чому? Адже „Рітц“ це прізвище, правда? Це значить „елегантний“, „вибагливий“.

Він: А я чув, що його вживають так як похвального епітету.

Таксамо не один, що каже подати собі розумно з овочами „Мельба“ не знає, що так називалася славна австралійська співачка.

Лік на простуду.

У деяких краях почали шипити людей проти простуди. Лікарі мають різні погляди на те, чи це засіб доцільний. В американському університеті Мінесота за останні три роки застали кількасот студентів дуже вразливих на холод. Одним впорскували лік, другим давали порожки. З однією партією зробили такий експеримент, що замість ліку дали їм кухонну сім'ю воду з цукром. Вислід був сенсаційний; студенти заявили за якийсь час, що вони простуджуються менше ніж досі. Те саме сказали і ті, що їх зашпилю правдивим ліком, а не ошурали. У дуже скрутному становищі опинився професор Г. С. Діль винахідник сироватки проти простуди та катару, який покликався на свій досвід студентів, що почували себе краще і не простуджуються після щиплення. Саме ті, що і щипили звичайною водою з цукром чи сім'ю, почували себе найкраще.

Рахівничий автомат.

На головному дворі у Стокгольмі поставили новий автомат, на який можуть горі споглядати діти нашого віку. Замість уразливого автомата продає білети на перон і видає раз з вищою монети вкиненою туди — до входу одної корони. Також на чужу валюту можна дає автомат як рутинований банкір. У відповідь на фальшиву монету дзвонить алармний сигнал так, що її власника можна арештувати.

Приятель смерті.

Англійський лорд Джон Андерсон „дизайнський печаткар“ має в Англії славу людини, що найбільше разів заглядала смерті в очі. На нього робили кілька разів атеїстичні прокти цього він їхав двічі поїздом, що злетів у повітря. Як губернатор Бенгалі він стоїть кілька разів під загрозою смерті; індиїця, що стріляв до нього він помилював і зробив йому прощання, щоб його прийняли як студента англійського університету.

ВЕСЕЛЕ.

ВЕЛИЧИНА.

До класу приходить новий учень, стриває не малий. Його сусід дивиться на нього зверхньо: — Чого ти так гавнишся? Ти не малий людина?

— Видів... але не задурно. Минулого року в цирку казали за таких платити аступ.

СПОКІЙНА.

— Чи ви, пані, як жінка славного акробата не боїтесь за кожним разом, що ваш чоловік літає коміть головою з повітря?

— Спершу я боялася, але тепер я вже виймаю йому гроші з кишені перед кожним летом.

ГОСТРИЙ ГОСПОДАР.

Власник маєтку Шкуродранці славний свого скупарства. Він намагається новий господар каже:

— Спати будеш в обід, а з 4-ї години прийдеш мене збудити.

Парубок приходить на другий день з 4-ї години по 4-й.

— Що ж ти собі гадеш! — кричить йому — то ти уявляєш собі, що я нас жовтий передполює ходити собі на прохід!

МІЖ СУСІДАМИ.

— Пані Молницька! страшенно мій кро, але одна моя курка залізла у ваш сад і понищила нам розсадку.

— О, це дрібниця, пані Саломея! мені дуже прикро, що мій песик їв курку!

— О, це нічого не шкодить! бо моя ка переїхала зате вашого пса своїх мисок.

— І це дурниці, бо мій сніг поїв мій нашій дочці.

До всіх людей доброї волі!

Появившись перше число часопису в чеській мові "Дієград Карпатської України". У статті з "Нові шляхи" кандидат на посаду з листів 1990-х рр. Дробаль стверджує, що в минулому чеські меншини невольовно відносилися до українців українців, підтримуючи москво-

Льондонські раніші часописи з 6. ч. м. присячують багато уваги недавньому інциденту: на карпатоукраїнсько-мадярському кордоні. „Ню Кроніка“ пише: „Саїд пікресанти, що правильні мадярські частини крили наступ мадярських терористів. Цей інцидент викликав серед населення Карпатської України велике огорчення та погіршив відношення проти Мадярищини.“

М-р Микола Ценко, Проф. Адам Антонович,
голова. за секретаря.

— 0 —

Бріж-дасінг, що відбувся після концертної частини, пройшов у веселій, свободній, а при тім незвичайно дистингованій атмосфері. У селі панувала тонка тавризська культура старого селянського дому.

З'їдав Рідної Школи.

... востановити її на старій мате-
ріалі, яку можна знайти в архівах. А в
... востановити її на власних силах не
... востановити її на власних силах не

IX. Я сподіваю на вашу допомогу в укладанні цього договору. Підписавши його, ви надаєте Головному Управлінню Р. III. повноваження всі можливі заходи, щоб до-

Виборча кампанія в Карпатській Україні.

МАРНІ НАДІІ БАЛАМУТНИКІВ.

Карпатсько-українська преса широко обговорює предвиборчу акцію Українського Національного Об'єднання. До цього часу — пише вона — під час виборів до правого парламенту появлялося між карпатоукраїнською людністю багато всяких баламутників, які сипали гроші та цим способом намагалися перетягати українських виборців на свій бік. Це саме повторюється у деякій мірі і тепер, тобто значить, що звідкільсь і тепер беруться юдині гроші. Але ці юдині гроші нічого не допоможуть, бо українці вже

зрозуміли свій інтерес і вони не підуть на ніякі намови баламутників, хочби ті намови баламутники підтримували не знати якими подарунками.

„БАТЬКІВЩИНА КЛИЧЕ!“

Це гасло, під яким проходять останні дні виборчої кампанії в Карпатській Україні. Виказуючи, яку користь матиме карпатоукраїнська людність з того, що всі її справи рішатиме відтепер власний сойм, Українське Національне Об'єднання закликає: „Всі українці виконують 12-го лютого свій обов'язок і голосуватимуть на одну українську листу УНО. Батьківщина кличе!“

Мир, чи дальша війна в Іспанії.

ПАРИЖ. ПАТ. Положення іспанського республіканського уряду є далі неясне. Прем'єр Негрін приїхав ніччю на французьку територію і затримався у містечку Пертус. Думають, що прем'єр Негрін по короткій побуті у Франції покине її цілковито, щоб перелетіти аеропланом до Мадриду або Валенсії, куди вже виїхали міністр освіти та публичних робіт. У Парижі кружляють чутки про щораз більші розходження між Негріном і президентом Азанаєм, який сьогодні приїждить до Парижа. Це розходження може довести до того, що або президент Азанає офіційно зложить свій уряд, або також, що отверто виступить проти політики дальшого опору, прихильником якої має бути прем'єр Негрін.

ДОКУМЕНТИ МІЖНАРОДНОЇ БРИГАДИ.

БУРГОС. Щоденники повідомляють про знайдення в одному з сіл провінції Херони архіву міжнародної бригади а також багатьох військових та дипломатичних документів. Завтрішні денники зачнуть оголошувати знайдені документи.

ВАЖКЕ ПОЛОЖЕННЯ РЕПУБЛІКАНСЬКОЇ АРМІЇ В КАТАЛЬОНІ.

ПРАТС ДЕ МОЛЛЬО. ПАТ. Частини ген. Франка, що здоганяють республіканців, розбили зв'язок між обома республіканськими арміями, які діють у Каталонії. Зокрема в дуже важкій положенні найшлась північна армія, що нею ко-

мандує ген. Перс. Її приперли до Піринеїв і мусить вона уступати до французького кордону в незвичайно важких умовах. Учора перейшло французький кордон 2.000 республіканських вояків, які кажуть, що до французького кордону наближається нова хвиля іспанських утікачів, щонайменше 30.000 осіб.

РЕПУБЛІКАНСЬКІ ІСПАНЦІ РІШИЛИ БОРОТИСЬ ДО КІНЦЯ.

ЛЯ ХУНКЕТА. ПАТ. Міністр закордонних справ іспанського республіканського уряду Альварес дель Вайо заявив журналістам, що республіканський уряд рішив вести боротьбу до кінця. Ми маємо ще доволі засобів, підкреслив міністр, щоб вести війну впродовж багатьох місяців. Хоч наше положення важке, однак ми певні, що вислід війни буде для нас успішний.

НАЦІОНАЛІСТИ ЗАНЯЛИ ФІГУЕРАС

ПАРИЖ. Кореспондент Аваса повідомляє Республіканці уступають в неладі до Франка заняли це місто у вівторок після полудня. Республіканці вицофуються в неладі до французького кордону.

ГЕН. ФРАНКО ВДАРІТЬ НА МІНОРКУ.

ПАРИЖ. У Парижі зміцнюється переконання, що найближчою метою операцій ген. Франка буде острів Мінорка. Хоча острів знаменито укріплений, але недостає там поживи.

Торговельний договір між Італією та ССРСР.

МОСКВА (ПАТ). Аг. Тасс повідомляє, що совітський амбасадор у Римі Штайн в імені ССРСР, а міністр закордонних справ Чяно в імені Італії, підписали 7. ц. м. кілька протоколів

і економічних договорів, що ліквідують спірні справи та урегулюють торговельний обмін між ССРСР і Італією.

Американо-єврейський проєкт національної оборони здійснений.

ВАШИНГТОН. ПАТ. Військова Комісія парламенту Заучених Держав одностайно ухвалила проєкт Рузвельта про національну оборону.

Таким чином на будову нових 5.500 військових атаків призначили 525 мільонів доларів.

Зудар двох французьких військових кораблів.

ПАРИЖ. Минулої ночі в часі маневрів атлантійської флотії кружляк „Жорж Лежне“ зударився при густій мряці з контрторпедовцем „Бізон“, у віддалі 5 миль на південній

схід від Пенмарш. Двох вояків залоги торпедовця згинуло, а кількох в ранених. Контрторпедовець ушкоджено і його тягнуть тепер до порту Лоріан.

Дв австрійські газети померли.

1-го ц. м. непомітно перестали існувати дві великі віденські щоденні газети, які мали свою славу: „Ное Фрає Прессе“ і „Ноес Вінер Журналь“. Перша в колишній Австрії була найбільш авторитетним джерелом політичної інформації; довкола неї гуртувалися тодішні найкращі австрійські публіцисти та письменники, вона теж поміщувала статті передових європейських політиків, діячів і вчених про актуальні проблеми, дистанци або безпосередньо рукописи або за посередництвом найдорожчих американських агентів. Під технічно-редакційним оглядом не могла а „НФП“ рівнятися жодна навіть берлінська газета. Відзначалася живістю та різноманітністю матеріалу. Зате політичний напрямок газети та етичний рівень видання не був без закиду: у післявоєнні роки був нир, котрийно відомий вплив на те видання два деяких чужинських посольств в Відні. Через те в чіби лібералі-

тичний напрямок газети мав частенькі „ухили“ він містив м. ін. тенденційно ворожі статті про українців.

Другий орган популярної „всичини“ — „Ноес Вінер Журналь“ був джерелом усяких „неполітичних“ сензацій для цілої преси колишньої австрійської території, що перекладала з нього живцем цілі статті. Це робила і до останньої хвилини вся галицька преса. „Ноес Вінер Журналь“ мав несправедливо славу „бабської газети“, що випикує всімі нісенітницями. Статті „Ноес Вінер Журналю“ приготували спеціалісти з різних ділянок знання на підставі довгих студій з різних фахових журналів. Тільки їх легка форма залишала часто враження поверховної фантазії.

„Ноес Вінер Журналь“ за прикладом паризької преси створив теж щоденний великий фейлетон — короткі оповідання, яких авторами часто були самі щміці, дарма, що для біль-

шого ефекту ховались за всякі псевдоніми чужим звуком. З місяця на місяць і цей орган бліднув і завмирав. В останніх днях стая і на як „Прессе“ повідомив своїх читачів, що перстає виходити. „Прессе“ злилася з популярним віденським бруківцем „Ноес Вінер Таблатт“ пішла „під спіл“ від 1. лютого в самому зловку. „Ноес Вінер Журналь“ ще зостав давньої „Пресси“ залишилися політичні статті.

Фузія „Прессе“ з „Таблаттом“ це велике нещастя для обох дружок. Вона втрачає свій давній голос у політиці, гумор, легкість і ширший погляд на світ. Деякі щміці були далекі своєю психологією своїх північних, головню північно-східних земляків, ще треба покоління, щоб вони зрозуміли з ними не тільки формально, але й духом. Треба теж чимало часу, щоб віденська преса в школила кадр чистокровних щміців-журналістів: досі панували там жида, які від „власного“ щезли, своїм раптовим відскоком спричинюючи труднощі, яких — видно — не було вразі перебороти.

Смерть тих двох великих щоденників на численні прецеденси в історії світової преси ще раз доказує відавчу правду: ніщо не вічно.

Арештування німців в Альзасі.

ПАРИЖ. ПАТ. Арештування одного з провідників альзаських автономістів у Штрассбурзі Росса викликало там велике враження. Паризька преса повідомляє, що послі й самоврядні Альзасії скликали окрему конференцію під проводом бурмістра Штрассбурга, яка ухвалила послати до Парижа делегацію до віцепрем'єра. Це то, щоб обговорити з ним положення, що виникло через це арештування. У зв'язку зі справою Росса арештовано у Штрассбурзі 6 жовтма Шмідта, якого перевезли до Нансі.

Зі сойму.

В БУДЖЕТОВІЙ КОМІСІЇ

ВАРШАВА. В бюджетовій комісії польського сойму відбувається дискусія над дороботю міністерства закордонних справ. Присутній державний підсекретар Шембек.

БУДЖЕТ ПОЛЬЩІ В ЧИСЛАХ

ВАРШАВА. ПАТ. Проєкт скарбового закону, предположений соймові та сенатові, ухвалений міністра скарбу видаткувати суму 2.523.795 тисяч золотих. По сторони прибутків передбачують у звичайних і надзвичайних доходах суму 2.523.795 зол., отже кругло 32.000 тисяч передбачених видатків. Отже бюджет є збалансованим.

Долучене до закону загальне відрахування прелімінарі адміністрації разом з загальним відрахуванням плянів фінансово-господарської діяльності підприємств і заведень, монополій, а також державних фондів передбачує у звичайних і надзвичайних прибутках суму 4.723.066 тисяч зол., у видатках 4.723.066 тис. зол.

В порівнянні з тепер виконуваним бюджетом прелімінар видатків на рік 1939/40 вийде на 48,2 мільйонів зол. На це випливає збільшення видатків на освіту на 23 мільйонів зол., з монополій на 32,8 мільйонів зол., з емеритур і ренти на 14,9 мільйонів зол. Збільшились також сплати на обслуговування боргів.

У прибутках у порівнянні з тепер виконуваним бюджетом передбачено такі зміни: доходи з податків і оплат прелімінуються вище на 22,1 мільйонів зол., з монополій на 32,8 мільйонів зол., з державних фондів збільшуються на 14,9 мільйонів зол. Зате зменшуються доходи з емеритур на 32,6 мільйонів зол., головню виследили зменшення виплати П.К.О. з 42 мільйонів зол. на 30 мільйонів зол., тобто менше на 12 мільйонів зол.

ЮГОСЛАВІЯ ФЕДЕРАТИВНОЮ ДЕРЖАВОЮ

Чеські часописи поділяють вістку про те, що в урядових колах Югославії актуальним є питання перебудови держави на федеративній основі всі три народи: серби, хорвати та словенці отримали б широкую автономію. Окремі члени проти розроблення плану перебудови Югославії по національній лінії. Це заплановано на черговій сесії Регентства. Регент Паша уряд прем'єра Цветковича може у спільно з меншими потребами перевести цю проблему до коення хорватів — це основна проблема, яку досягнуть здійснення своїх економічних домагань, хоч переговори можуть не мати часу початися.

НОВИНКИ

П'ЯТНИЦЯ

10

ЛЮТИЙ

От. от. 28. січня 1939.

68996 прк.

Лат. Околютин Д.

Сонце: схід — 6.46, захід — 16.32.

Місяць: схід — 0.10, захід — 10.02.

Зима: 11. лютого. Субота.
От. от. 28. січня 1939.
Прк. мотелі Іванів.
Лат. Пона М. В.
Сонце: схід — 6.44, захід — 16.33.
Місяць: схід — 1.17, захід — 10.33.
Зима: 11. лютого. Субота.

— Магазины постелі Р. Джала — Львів, Хорунжий 5, поручає коври, матраци — перероблює коври по 4 зол. матраци по 6 зол. Приймає піра до прання. Тех. 294-81 2820 79-100

— Українські міщани старого Львова — реферат на цю тему (третій із циклу „Наш реферат“ виготовить ред. Микола Голубець у Львівській Дружнині Кінгінні Ольги (Сикстуська 46) в п'ятницю 10. лютого в 6-й годині вечір. Участь членів обов'язкова. Гостям раді. 2—2

— Ступінь магістра в Академії Закордонної Торговлі (АГЗ). У „Дзєнніку Устав“ появилася оголошення, що львівська Академія Закордонної Торговлі дістала право надавати своїм абсолютам ступінь магістра.

— Загальні Збори Союзу Українських Адаптація у Львові відбудуться в суботу, 11. лютого п. р. в годині 4. пополудні в домі СВА, при вул. Костюшка ч. 5, 1. пов. (Центробанк).

— Профору уладжує в неділю 12. лютого Батьківський Кружок при Купецькій Гімназії, вул. Куркова ч. 14. Початок в год. 3. пополудні. На Профору прибуває Високопреосв. Кир Никита Побажала прийнявність львівських купців і промисловців.

— Сума статистика. В минулому році на терені м. Стрия 180 осіб покинуло батьківський дім, з того 55 осіб уроженців Стрия (10 жінок і 34 мужчин). Навіть у такому свідомому середку як Стрий, зміна обряду — на жаль — не в буденним явищем і польські аларми про „зрив сеп стану посядана“ набирають окремого посику.

УБРАННЯ І ПАЛЬТА ДО МІРІ

на найкращих бельєвських матеріалах поручає

ШАПІРА

вул. Личаківська ч. 1

— До бережанських арештів привезли Всеволода Лемеху студ. І. р. прав із Станиславова та Ярослава Сеньковського студ. І. р. богословів з Кукільник пов. Рогатин — обох під вартою приваляжності до ОУН. Крім того під вартою приваляжності до ОУН сидять арештантів: Іван Бучинський с. Степана, Михайло Крис с. Дмитра, Іван Липний с. Теодора, Василь Горюхівський с. Михайла, Омелян Шимонюк с. Гринька — всі з Козівки та Гнат Лема, Іван Козак, Лев Дулеба й Михайло Хапопась — усі з Гайки біля Шибалина.

— Спиртова афера у Львові. Львівська поліція арештувала урядовця І. Малопольської Рафінерії Спирту у Львові Леона (Лейбу) Кнопфа й систематичну крадіж спирту на шкоду державі кошту по висоті к. 12.000 зол. шкоди. Крадіж спирту в рафінерії дуже важка, бо кожний транспорт спирту, який приїде до рафінерії, відомий під догляд Уряду Акциз та Монархії, який при кожній цистерні, при кожній цистерні закладає п'ломби. Система охорони спиртових запасів д. скомплікована, бо при цьому застосовують багато техн. засобів, і т. д. Кнопф зумів собі якимсь чином покласти і витягнути із цистерни 97 прк. спирт та кошту його по 5.50 зол. за 1 літру посередника А. Арбайтові й А. Нуссбавмові, отже кошту цистерну, як платили актики та промишлені підприємства. Посередники продавали спирт і в інших ресторанах по 7 зол.

— Львівська хроніка. Перед кількома днями в Львівській міській Збігнен Михайло Бончак ученик V кл. народної школи. У вчорашньому мешканці при вул. Кіпцевій померло на удар серця 66-літній столяр Антоніа. При вул. Жовківській задушено Іваном Валерієм авто, яким керував Іван Валерій, який керував шофер Збігнен Гравський. При вул. Личаківській. — Ратушкове по-

готівля дало першу поміч поліційному „пшо-довникові“ К. Д., який зривав себе пострілом у праве рамя. Покинуто не відомо, чи поліцейський постріляв випадково, чи хотів виконати самогубство.

— Два вбивства дітей у Львові. У вівторок вечором служниця Анна В. (вул. св. Анни 5) породила в коридорі того дому несплобну дитину жіночого полу. Виродна мама вдушила дитину та скрила її в коші на сміття. Годину пізніше мешканці знайшли новородка й повідомили поліцію. Служницю відвели до шпиталю, в якому пильнує її поліція. — Недалеко т. зв. поля Франца при вул. Потоцького знайшли на смітнику трупа 8-місячної дитини з розбитою головою.

— Самогубство солтиса. У дні 7. ц. м. рано наложив на себе руку солтис громади Котів Ян Цесельський, який стріляв до себе з револьверу. Поліція веде в цій справі слідство.

— Арештували стрийського урядовця за зловживання. На доручення прокуратора окружного суду у Стрию, поліція арештувала урядовця Водного Уряду у Стрию А. Кордека, який присвоїв собі суму 3.966.2 зол. у той спосіб, що фальшував листу платень та підробляв чеки.

— Сильний буревій у Городенщині. 5. ц. м. у вечірніх годинах перейшов над Городенкою та околицею сильний буревій, який тривав цілу годину. Вихор поперевертав плоті, порозкидав стоги зі соломою і т. д.

— Процес „Міс Європи“ з Вильні. Вильняський суд розглядав 7. ц. м. сенсаційну справу, а саме скаргу голландського громадянина Гарі Сольтена проти Віри Атаназієвої. Голландець домагається звороту 800.000 зол. Коли Татяну Маслов вибрав „Міс Європою“ вона познайомилася з молодим студентом, голландським мільонером Сольтеном і заручилася з ним. Сольтен дав батькам своїй коханій 800.000 зол. на промислове підприємство на тектурно в Міхалішках. Та до подружжя не прийшло, Сольтен оженився з голандкою і зажадав звороту 800.000 зол. Справа опинилася в суді, бо батьки „Міс Європи“ не хотіли так легко позбутися легко придбаних грошей. Їх оборонець доказував, що Сольтен приступив до спілки і може тепер лиш домагатися розв'язання спілки. Суд заповів проголошення присуду аж за два тижні.

— Демонстрації безробітних в Англії. 7. ц. відбулися в Лондоні нові демонстрації безробітних, які тим разом за терен демонстрацій вибрали собі вибагливі лондонські гостиниці. Безробітні окупували готелі голі та оліями домагалися, щоб їх прилітати до відділів, що працюють над підготовкою протилетунської оборони в Лондоні.

— Вовки в Семигороді. В Семигороді напалі тичка вовків на пастуха Добрича, який урятувався тільки тому, що встиг вилізти на дерево, на якому прив'язавши себе ремінцем, просидів 6 годин. Шойно більший гурт селян, який туди переїздив, звільнив пастуха з невідомої ситуації. Також недалеко Як вовки напали на суддю Агати, який виїхав на інспекцію. Суддя відстрілювався з револьверу так довго, аж на його крик та гук стріла надбігли люди зі собаками і прогнали вовків.

З кіна.

Кіно „Европа“: „КОНФЛКТ“.

Ця французька фільма зроблена на підставі повісті Джіни Кавс п. з. „Сестри Кле“. Вона починається судовим слідством, яке старається розкрити причину наміреного душегубства одної сестри, що стрілила до другої. Обидві сестри, що не проявили ніколи найменшої ворожнечі в очах родини та тих, що їх знали, не хотять розкрити дійсної причини конфлікту. Одна сидить у слідчій в'язниці, друга лежить у шпиталі з перестріленою рукою. Та що одна з них заміжня пробувала потайки від чоловіка заставити родинні бріданти під позичку 50.000 фр. і що шораз більше осіб подає різні суперечні інформації про її дивну поведінку і що наразі в останній хвилині перед судовою розправою з'являється якась жінка, яка одним необережним словом кидає нову тіль підозріння — одна з сестер починає оповідати правду. Від одної хвилини взад ми переходимо різні моменти прецікалої драми двох сестер, драми виведеної з великою природністю, простотою та психологічною силою. Нема тут ні неспотрібної крикливої криміналістики ні сентименталізму ні навіть банального солодкого закінчення. У головних ролях артистки відомі з фільми „Визиння без гріху“ — Люшер і Дюко.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Субота, 9. лютого 1989.

ЗАМОК МАЕРЛІНГ.

„Замок у Маєрлінг перейде знову на власність Цистерців, від яких купив був його польський архієпископ, а кімнату, в якій сплячав так трагічно закінчив життя, перетворять на каплицю, де що року в день смерті архієпископа прийдуть Службу Богу“.

МАРОКАНСЬКА ДЕПУТАЦІЯ.

„Цісар Вільгельм приймав недавно з цілою пелю мароканську депутацію в білій салі, сидючи на престолі, а щоб надати їй більше торжества і світлості цьому прийняттю, розкинуто цілий військовий церемоніал. Депутація складається з одного посла, двох його секретарів, перекладача, одного дарища і кількох мароканських офіцерів. Депутація привезла цісареві в дарі 8 мароканських коней, дорогі дорги, сідала, дві старосвітські рушніці, дуже цінні коври і т. ін., та цісареві дорогі матерії, п'ять шовкових вузків і 10 пар черевиків“.

ПРОТИ ПОЛІТИКИ ПОЛКОВНИКІВ.

Париж, 9. лютого. Міністр війни забороняє гостро всім полковникам бавитись в політичні маніфестації.

† Посмертні згадки.

Б.Л. П. СТЕФАН ГУЛА — ВТРАТА ПЕРЕМИСЬКОЇ ЗЕМЛІ.

Дня 23. січня п. р. відповало українське громадянство перемиського повіту в Медичні на вічний спочинок бл. п. Стефана Гула, рідника в Медичних Халупках, що помер у 78. р. життя. Була це одна з наймаркантишніших постатей селян — народних діячів. Хоч сам неграмотний, брав Ст. Гула визначну, активну участь у просвітній, економічній та політичній праці передовсім Медичні і Халупок Медичних, а також перемиського повіту. Був основником і почесним членом читальні „Просвіти“ в Медичні, основником і довіролюбним членом читальні в Медичних Халупках, одним з фундаторів Народного Дому в Халупках і членом усіх інших місцевих товариств. Людина хрестального характеру, простолінійний в думках, словах і ділах, відданий цілою душею народній справі. В такому дусі виховав також свої діти, які стали працівниками в господарській та просвітній діяльності нашого життя, а два його сини брали участь у визвольних змаганнях.

Похован бл. п. Ст. Гула — це був великий акт пошани для пам'яті Покійного та вияв вдячності для заслуженого народного робітника. В захороні взяли участь численні маси народу не тільки з Медичні і Халупок Медичних, але й із дев'яти сусідніх сіл та з Перемисль. Виготовлено 9 прощальних промов, а саме: о. Мирончик як б. парох Медичні при виносі тіла з дому, гром. Ол. Смішків перед Народним Домом у Медичних Халупках, гром. Іван Малаховський перед Народним Домом у Медичні, по Службі Божій у церкві о. д-р Малешків, перед громадським домом б. віят Петро Корба, перед читальнею „Просвіти“ в Медичні д-р Микола Хробак, а на цвинтарі Іван Галик від селян повіту, дир. Середка від Рідної Школи та д-р Володимир Загайкевич. Останню прислугу Покійному віддали: місцевий парох о. дек. Малешків, о. Мирончик з Буцова, о. Пшепурський зі Старави, о. Гура з Торок та о. Юськевич з Поздича. Знаменитий місцевий хор та 15 віників від рідні, установ і громадянства стелили останню дорогу Покійному. Діяльність бл. п. Стефана була повинна стати прикладом передовсім для молодого покоління села.

Нехай рідна земля буде Покійному пером!

Кожний українець, кожна українка і кожна українська установа повинні вважати собі за національний обов'язок і найбільшу честь належати до асенародного Т-ва Рідна Школа і мати членську виказку.

Спорт.

МИСТЕЦТВА СВІТУ.

Швейцарія — ЧСР 1:0 (0:0, 1:0, 0:0).

На цих змаганнях було 12.00 глядачів.

Англія — Мадридська 1:0 (1:0, 0:0, 0:0).

Німеччина — Італія 4:4 (0:1, 2:3, 2:0, 0:0, 0:0, 0:0).

Незакінчено драматичні змагання, які не дали нічого, не маючи на дотримання.

КОПАНИЙ М'ЯЧ У ПРАЗІ.

Зимовий турнір: Вікторія Жіланов — СК Нусе 4:0; Салона — Салона 3:2.

